

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПИТАННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА У ЗЗСО»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Українська мова та а література
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Тичініна Альона Романівна – к.ф.н., доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286
Контактний тел.	+380992255201
Е-mail:	a.tychinina@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2494
Консультації	За попередньою домовленістю

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна призначена для підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Українська мова та література» спеціальності «Середня освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Цей освітній компонент постає важливою складовою професійної підготовки майбутніх фахівців – вчителів / викладачів української мови та літератури, оскільки дозволяє оволодіти базовими літературознавчими категоріями, поняттями, термінами, а також новітніми методиками аналізу літературного тексту, забезпечуючи у такий спосіб професійну підготовку кваліфікованих, креативних та конкурентоспроможних спеціалістів у галузі загальної середньої освіти. Цей освітній компонент дозволяє сформувати у здобувачів методичну компетентність майбутнього вчителя-філолога, знання, вміння і навички фахового аналізу літературних текстів з урахуванням особливостей літературного процесу, специфіки текстів і рецептивного потенціалу учнівської аудиторії.

Мета вибіркового курсу «Питання літературознавства у ЗЗСО» полягає у оволодінні методологічно аргументованим корпусом питань теорії літератури, розуміння суті літератури як одного з видів мистецтва, а також її специфіки та функцій; сформувати навички компетентного погляду на літературний процес, застосування методів і прийомів структурного, цілісного та рецептивного аналізу літературних творів різних родів і жанрів. Також дисципліна спрямована на ознайомлення здобувачів зі методичними алгоритмами аналізу літературного тексту, що можуть використовуватися в процесі викладання української літератури у ЗЗСО з опертям на актуальні проблеми теорії літератури, методології та методики викладання. Аргументованими перевагами, які надає вивчення вибіркової дисципліни є передусім формування навичок компетентної інтерпретації літературного процесу на основі імплементації набутих

алгоритмів, методик, методів і прийомів аналізу художніх творів (залежно від специфіки учнівської аудиторії, типу уроку, поетикальних, жанрових чи стилістичних особливостей літературного тексту). Дисципліна демонструє синергію педагогічної і мовно-літературної складової освітньо-професійної програми.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ПИТАННЯ ФОРМИ ТА ЗМІСТУ ЛІТЕРАТУРНОГО ТЕКСТУ У ШКІЛЬНИХ КУРСАХ ЛІТЕРАТУРИ	
Тема 1	Літературознавство у системі сучасних гуманітарних наук. Специфіка шкільних курсів літературознавчого кшталту
Тема 2	Зміст і форма як літературознавчі категорії
Тема 3	Тема, ідея, проблематика і конфлікт літературного твору
Тема 4	Мотив, фабула, сюжет і наратив літературного тексту. Композиція і архітектоніка. Паратекст, інтертекст, інтермедіальність.
Тема 5	Система образів літературного твору. Образ, персонаж, герой, дійова особа. Персоносфера
Тема 6	Системи віршування. Метрика. Віршовані розміри. Фонетичні аспекти художньої мови.
Тема 7	Категорія „троп” та її основні різновиди. Риторичні та стилістичні фігури словесного тексту.
МОДУЛЬ 2. ПРОБЛЕМИ ГЕНОЛОГІЇ У КОНТЕКСТІ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПРАКТИК ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ У ЗЗСО	
Тема 8	Специфіка літератури як родо-видо-жанрової системи
Тема 9	Жанрова система лірики
Тема 10	Система жанрів епосу.
Тема 11	Поетика роману у шкільних курсах
Тема 12	Вивчення малої прози у ЗЗСО
Тема 13	Система драматичних жанрів
Тема 14	Літературний процес як становлення, деформація та зміна стильових напрямів.
Тема 15	Методологічні питання у літературних курсах ЗЗСО

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

- *Інноваційні технології навчання:* модульне навчання, дистанційне навчання, контекстне навчання, імітаційне навчання, проблемне навчання.
- *Підходи до навчання:* діяльнісний, системний, компетентнісний, особистісно-орієнтований, синергетичний.
- *Принципи навчання:* демократичності, добровільності, рівноправності, поваги до особистості при дотриманні окреслених норм (правил, вимог, обов'язків), ціннісних орієнтирів кожної зі сторін, що передбачає активну взаємодію у реалізації спільних освітніх завдань при відповідальності кожного за отримані результати.
- *Методи навчання:*
 - словесні: навчальна лекція, бесіда, розповідь, пояснення, опрацювання дискусійних питань (метод визначення позиції, відстоювання заданої позиції, зміна позиції, порівняння альтернативних позицій, дискусія, дебати, диспути);
 - наочні: демонстрація, ілюстрація; дослід,
 - методи наукового пізнання: індукція, дедукція; традукція;
 - методи навчання за характером пізнавальної діяльності здобувачів освіти: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький;

– активні методи: дидактичні ігри, аналіз конкретних ситуацій, вирішення проблемних завдань, мозкова атака, незавершені ідеї, case-метод).

– кооперативні методи навчання: парне навчання, ротаційні трійки, карусель, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей, акваріум, загальне коло, мозаїка, дерево рішень.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента, тестування, есе, творча робота, науковий проєкт.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання. Очікується, що здобувачі відвідають усі лекційні та семінарські заняття, виконуватимуть заплановані усні, письмові (онлайн) та творчі завдання. За умови відсутності через поважну причину студент матиме можливість індивідуально відпрацювати пропущене заняття (відповідно до графіку викладача). На всіх рівнях контролю результатів навчання принципними постає дотримання норм академічної доброчесності.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Academia.edu. URL: www.academia.edu
2. ARCher – інституційний репозитарій відкритого доступу представників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://archer.chnu.edu.ua>
3. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=ru&authuser=2>
4. Scopus. URL: <https://www.scopus.com/home.uri>
5. Web of Science. URL: <https://access.clarivate.com/login?app=wos&alternative=true&shibShireURL=https:%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F%3Fauth%3DShibboleth&shibReturnURL=https:%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F%3Fmode%3DNextgen%26action%3Dtransfer%26path%3D%252Fwos%252Fwoscc%252Fbasic-search%26DestApp%3DUA&referrer=mode%3DNextgen%26path%3D%252Fwos%252Fwoscc%252Fbasic-search%26DestApp%3DUA%26action%3Dtransfer&roaming=true>
6. Вивчаємо українську мову та літературу. http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=JRN&P21DBN=JRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Ж24594
7. Дивослово <https://dyvoslovo.com.ua>
8. Концепція нової української школи [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>
9. Українська мова і література в школах України http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=JRN&P21DBN=JRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=f

[ullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Ж16518](#)

10. Українська мова і література в школі. <https://undip.org.ua/about/publications/ukrainska-mova-i-literatura-v-shkoli/>

*Детальна інформація щодо вивчення курсу «Назва навчальної дисципліни»
висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни*

https://backend.chnu.edu.ua/media/33ifi2md/robocha-prohrama_pytannia-litzn-u-zzso.pdf